

Creixement (tecnològic) i demografia

Francesc Bellavista

Economista

<http://tendencias2050.com/es/>

Resulta evident que en els darrers temps el poder econòmic ha basculat de l'àrea EUA-Europa cap a l'àrea EUA-Àsia –fins al punt que més d'un terç del comerç internacional es duu a terme amb el continent asiàtic–, si bé aquí cal introduir una recent variable que no invalida aquest fet però que sí que pot condicionar l'esdevenidor: davant l'estratègia de gir vers al Pacífic empresa per l'expresident nord-americà Barack Obama, fa uns mesos que el seu successor Donald Trump ha retirat el seu país del tractat comercial amb el Pacífic (TTP) que, recordem, intentava aïllar la Xina. N'hauré de veure les conseqüències resultants.

Sigui com sigui, el creixement percentual del PIB dels coneguts com BRICS (el Brasil, Rússia, l'Índia, la Xina i Sud-àfrica) va ser molt superior, a principis del segle XXI, al dels països desenvolupats, per bé que en els darrers anys molts d'ells han vist reduïda la seva progressió de manera sensible. En realitat, només la Xina i, sobretot, l'Índia es troben en una posició prou sòlida (si és que és possible parlar en aquests termes en els impredecibles temps actuals) que els garanteixi un creixement futur significatiu.

Els països de Llatinoamèrica van experimentar en general un fort creixement en el període 2002-2014, una circumstància que s'explica en gran part per l'elevada demanda de matèries primeres per part d'altres països emergents (principalment la Xina), fet que va comportar una reducció dels percentatges de pobresa d'un 43,8% a un 28%. Ara el problema rau en com evitar que en l'actual situa-

ció de baix creixement, i fins i tot de recessió en alguns països de l'àrea, es produeixi una involució d'aquest indicador.

I pel que fa a l'Àfrica, tot i que en els últims anys ha evolucionat de forma positiva en termes generals, el seu creixement parteix d'unes xifres tan baixes que difícilment permetran que s'aproximi a altres àrees emergents, amb la consideració afegida que sense un pla d'inversions estratègiques a llarg termini serà molt difícil que la majoria dels països d'aquest continent siguin capaços de superar la bretxa educativa, tecnològica i d'infraestructures que els impedeix assolir un creixement més intens.

Això no obstant, i malgrat els nombrosos dubtes generats per les actuals incerteses geopolítiques i econòmiques globals, hi ha un cert consens quant al fet que els països emergents poden tenir en el futur, mercès a la globalització, un creixement superior al d'aquells ja desenvolupats, en un context en què tals expectatives es presenten molt desiguals en funció dels diferents països.

Arribats a aquest punt, se'ns planteja el dilema de si alguns dels principals informes prospectius d'abast internacional que sustenten aquest consens no ponderen excessivament el creixement demogràfic, menystenint les conseqüències o efectes del progrés tecnològic sobre l'ocupació.

Aquests informes s'han realitzat suposant que no es produiran en aquest països fets disruptius (com poden ser guerres i revolucions, entre altres circumstàncies). Així mateix, i al meu entendre, els resultats estan condicionats per una excessiva correlació entre el creixement estimat de la població i l'evolució del PIB. En tenim un exemple ben evident amb Nigèria, país africà per al qual es pronostica que la seva població passarà dels actuals 170 milions d'habitants a l'entorn d'uns 400 milions l'any 2050. Com a conseqüència d'això s'aventura un creixement anual dels seu PIB durant aquest període proper a un 8%.

Ara bé, un creixement de la població d'aquesta magnitud pot aconseguir-se solament sota la premissa que hi haurà treball suficient per mantenir-la, però alhora i tenint en compte l'auge de la robotització, de la intel·ligència artificial, de la impressió additiva (3D) i en general de les noves tecnologies, juntament amb la incidència que aquestes innovacions poden tenir en una contracció del comerç internacional, pot algú avui dia asseverar que això s'acabarà produint?

Segons la meua opinió, no només no es pot assegurar sinó que és altament improbable que esdevingui en països on la formació i la introducció de noves tecnologies són (i previsiblement seran) escasses.

Per contra, seran els països amb més obertura a l'exterior, amb ànsies de ser innovadors i competitiu globalment i amb majors nivells de formació (principalment tecnològica), els que tindran grans oportunitats de continuar creixent per sobre de la mitjana, en detriment dels que no compleixen aquestes condicions.

Pelegrinatge Diocesà de Joves

Josep Àngel Saiz Meneses

Bisbe de Terrassa

Hem acabat el IV Pelegrinatge Diocesà de Joves, que enguany ha tingut com a meta el Santuari de Fàtima amb ocasió del centenari de les aparicions. Ha estat un autèntic regal del Senyor. Tenint present tantes vivències que hem compartit aquests dies, voldria en aquest escrit fer memòria d'alguns dels grans pelegrins de la història que puguin ser propers a les nostres vides.

El primer, sant Ignasi de Loyola. Neix al castell de Loyola l'any 1491. En la defensa del castell de Pamplona resulta ferit greument. Durant la seva convalescència es dedica a llegir llibres religiosos, a aprofundir en la fe i en la imitació dels sants. D'aquesta manera inicia el seu procés de conversió interior i la seva aventura espiritual. L'any 1522 peregrina a Terra Santa, passant abans per Aránzazu i Montserrat. Serà ordenat sacerdot a Venècia l'any 1537 juntament amb els primers companys que comparteixen la seva opció de vida, amb els quals fundarà la Companyia de Jesús, aprovada pel papa Pau III l'any 1540. La seva vida té molt de pelegrinatge, de recerca i encontre. Inicialment el seu desig és imitar els sants, accentuant gairebé exclusivament les accions externes, grans penitències i austeritats. El seu pelegrinatge interior el portarà a superar els propis desigs fins a arribar a la disponibilitat total. Ignasi sent aquest Déu inspirador,

que respecta la llibertat dels seus fills. Finalment, l'entrega total de si mateix quedarà patent en la disponibilitat davant el Papa per a l'enviament missioner.

La segona és santa Teresa Beneta de la Creu, Edith Stein abans de la professió religiosa. La seva vida és una recerca de la veritat, una peregrinació de la veritat. Va néixer el 12 d'octubre de 1891 a Breslau (Polònia) en el si d'una família jueva. Edith es va allunyar de la fe jueva en els seus anys d'estudiant. Durant aquesta època cerca apassionadament la veritat, essent deixeble de Husserl i Scheler. Gràcies a la influència decisiva d'amics cristians i dels escrits de Santa Teresa de Jesús, l'estiu de 1921 es converteix al catolicisme i rep el baptisme. Va entrar el 1933 en el convent de les Carmelites Descalces de Colònia. L'any 1938 ha d'emigrar al Carmel d'Echt, a Holanda. Després de l'ocupació dels Països baixos pels alemanys començà la persecució dels jueus. Va ser deportada a Auschwitz, on va morir assassinada, juntament amb la seva germana a les cambres de gas el 9 d'agost de 1942. Quan ella mateixa analitza el seu pelegrinatge de recerca de la veritat arriba a la conclusió que Déu és la veritat i que el qui cerca la veritat profunda de la realitat i de la vida, i no una mera acumulació de dades, en el fons està cercant Déu, en sigui o no conscient, perquè Déu és la veritat.

El tercer és Alexis Carrel. Va néixer a França el 28 de juny de 1873. Va ser biòleg, metge, investigador científic i escriptor francès; guardonat amb el premi Nobel de Medicina l'any 1912. En els seus anys d'estudis universitaris abandonà les conviccions religioses i va seguir la filosofia materialista i posi-

tivista. En aquells anys Lourdes i els miracles que hi succeïen eren tema comú de discussió en els cercles mèdics francesos. Carrel era dels qui pensaven que es tractava de falsos miracles que en realitat eren fruit de l'autosuggestió. Però volia comprovar-ho ell mateix i per això participà com a metge en una peregrinació l'any 1902. Allà fou testimoni directe del guariment de Marie Bailly, que patia una peritonitis tuberculosa, que li produïa uns dolors terribles, i la seva expectativa de vida era mínima. Anys més tard va escriure un llibre, *El meu viatge a Lourdes*, explicant aquella experiència i com a partir d'ella es va convertir al catolicisme. En el seu cas, el fet de ser testimoni d'un miracle físic va donar com a fruit el miracle moral de la seva conversió.

Finalment, Sant Agustí. És un dels pensadors més grans de la història, proper als homes de qualsevol època i lloc, dotat d'una extraordinària empatia per a qui s'acosta a la seva figura. La seva mare li va transmetre la fe catòlica quan encara era nen. Més tard, en la seva joventut, s'allunyà de la fe i va cercar la felicitat en la satisfacció dels sentits i sobretot a causa de les doctrines maniquees que li oferien una concepció aparentment més racional del món. Però la seva set de la veritat era tan forta i tan profunda que no s'acomentà amb aquelles cosmovisions i va buscar i buscar fins que trobà el Déu veritable. El seu pelegrinatge intel·lectual i espiritual és un paradigma del treball de reflexió en la relació entre fe i raó, en definitiva, a la recerca de la veritat. Segurament la seva frase més coneguda és aquella amb que comença el llibre de les Confessions: "Ens heu fet per a vós, i el nostre cor està inquiet, fins que no descansi en vós" (I, 1, 1).